

Handläggare
Maria Sundler
Telefon: 08-508 33 958**Till**
Utbildningsnämnden
2026-08-27

Program för stadsnära odling

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/354

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till program för stadsnära odling för Stockholms stad till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet syftar till att stärka stadens arbete med stadsnära odling och att bidra till stadens attraktivitet och långsiktiga hållbarhet. Odling på skolor lyfts fram som en meningsfull aktivitet.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och välkomnar särskilt att skolor inkluderas som en viktig del i stadens arbete med att öka kunskap om odling. Odling i skolmiljö kan bidra till lärande, återhämtning och ett ökat engagemang för den egna skolgården. Förvaltningen ser samtidigt att förutsättningarna för odling varierar mellan skolor och att ytterligare stöd och resurser behövs för att möjliggöra en breddad etablering av odling. Det finns även behov av vissa kompletteringar i programmet, bland annat avseende samverkan, stödstrukturer och praktiska förutsättningar såsom bevattnings.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat förslag på program för stadsnära odling för Stockholms stad (dnr KS 2026/354) till utbildningsnämnden för yttrande. Programmet syftar till att ange en inriktning för stadens arbete med att utveckla och stärka stadsnära odling som en del av stadens hållbarhetsarbete.

Syftet med programmet är att stärka Stockholm som odlingsstad och bidra till stadens attraktivitet och långsiktiga hållbarhet. Programmet är ett styrdokument som ska gälla för samtliga nämnder och bolagsstyrelser och ska fungera som ett stöd för det interna arbetet samt tydliggöra stadens intentioner gentemot invånare och andra intressenter. Odling på skolor lyfts fram som en meningsfull aktivitet som förutom egen skörd även ger pedagogiska mervärden.

Programmet anger sex planeringsinriktningar: mer odling och på rätt plats, ökad kunskap om odling, välkomnande och till för alla, klimat- och miljösmarta, välförvaltrade samt utvecklas efter nya förutsättningar. Både befintliga och nya odlingar i stadens olika miljöer inkluderas i planeringsinriktningarna. Programmet behandlar frågor om förvaltning, infrastruktur, trygghet och praktiska förutsättningar.

Programmet lyfter särskilt fram betydelsen av att öka kunskapen om odling genom utbildning, samverkan och nätverkande. Det betonar också vikten av att stadsnära odling ska vara tillgänglig för alla samt bidra till stadens beredskap samt miljö- och klimatmål. Skolor och förskolor lyfts som viktiga arenor för att nå barn och unga, där odling kan bidra till lärande, lek och återhämtning i enlighet med stadens lekvärdesriktlinjer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 18 augusti 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 19 augusti 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till ett program för stadsnära odling för Stockholms stad. Förvaltningen delar programmets ambition att stärka kunskapen om odling och ser mycket positivt på att skolor lyfts som arenor för odling. Odling i skolmiljö kan utgöra en viktig pedagogisk resurs och bidra till såväl lärande som elevers återhämtning och fysiska aktivitet. Det kan även bidra till att stärka elevers engagemang och känsla av ansvar för skolgårdens miljö.

Förvaltningen ser även positivt på att programmet lyfter lekvärdesriktlinjerna som en ram för hur odling ska integreras i skolmiljöer, samt att en stadsövergripande plan nu etableras. Det är också värdefullt att programmet uppmärksammar praktiska

förutsättningar såsom bevattning. Bevattning är en särskilt sårbar faktor för skolor. Förvaltningen betonar att det finns utmaningar kopplade till ansvar och tidsåtgång, inte minst under sommarmånaderna då skolverksamheten är reducerad. I vissa fall saknas även grundläggande infrastruktur såsom vattenutkast på skolgården. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att ytterligare stöd behövs.

Det vore därför önskvärt att programmet förtydligades gällande uppdrag och ansvar kring infrastruktur såsom vattentillgång. Förvaltningen ser även ett behov av investeringar i lösningar för bevattning, exempelvis system för uppsamling av regnvatten som kan underlätta bevattning.

Parklekar bör inkluderas i programmet då odling förekommer i flera parkmiljöer. Det finns redan idag samnyttjande mellan skola och parklek, såsom vid Västertorpsskolan där odling sker i närliggande parklek. Därför föreslås tillägg där stadens parklekar omnämns.

Förvaltningen vill även framhålla nuvarande resurser och pågående initiativ till utveckling kring området. Utöver Fältlabbet som bidrar med bland annat hydroponisk odling finns nu ett förvaltningsövergripande odlingsnätverk för skolpersonal som kan uppmärksammas som en viktig struktur för kunskapsutbyte och utveckling av odling i linje med planeringsinriktningen om ökad kunskap. Dessutom driver Utbildningsförvaltningen tillsammans med Naturskyddsföreningen, SISAB och Urbio projektet "Vilda grannar på skolgården", där material och metoder tas fram för att underlätta och stötta skolor i att använda skolgården som pedagogisk resurs. För stadens kommunala skolor finns även Eggebygård samt Naturens hus som en resurs i arbetet med att stärka elever intresse och kontakt med naturen.

Slutligen vill förvaltningen lyfta att nya lagkrav på tillträdesbegränsning till skolor kan innebära utmaningar för samverkan kring odling. Samtidigt kan ökad aktivitet och närvaro på skolgården i samband med odlingsprojekt bidra till ökad trygghet och skötsel vilket ligger i linje med programmets inriktning om välförvaltade och trygga miljöer.

Sammantaget bedömer utbildningsförvaltningen att programmet utgör en viktig grund för stadens fortsatta arbete med stadsnära odling och att det, med föreslagna kompletteringar, ytterligare kan stärka förutsättningarna för genomförande inom skolans verksamheter.

Ekonomiska konsekvenser av förslaget

Förvaltningen bedömer att programmets riktlinjer innebär vissa merkostnader för verksamheten. Genomförandet bedöms innebära kostnader kopplade till anskaffning av odlingsmaterial, inklusive pallkragar, jord, redskap, kompost och fröer. Vissa kompetenshöjande insatser för pedagogisk och administrativ personal kan vara kostnadsdrivande men kan i viss omfattning även tillgodoses inom organisationen. De satsningar som förvaltningen anser nödvändiga för att samla upp regnvatten och installera vattenutkast innebär merkostnader men dessa belastar sannolikt i första hand de fastighetsförvaltande bolagen.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Anette Burman
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Program om Stadsnära odling